

Over stinkend geld en klinkende munt

Bedrijfseconomie en
duurzaamheid / MVO

Ottoland, 13 oktober 2011

dr. Hessel Abbink Spaink
Lector Finance & Sustainability

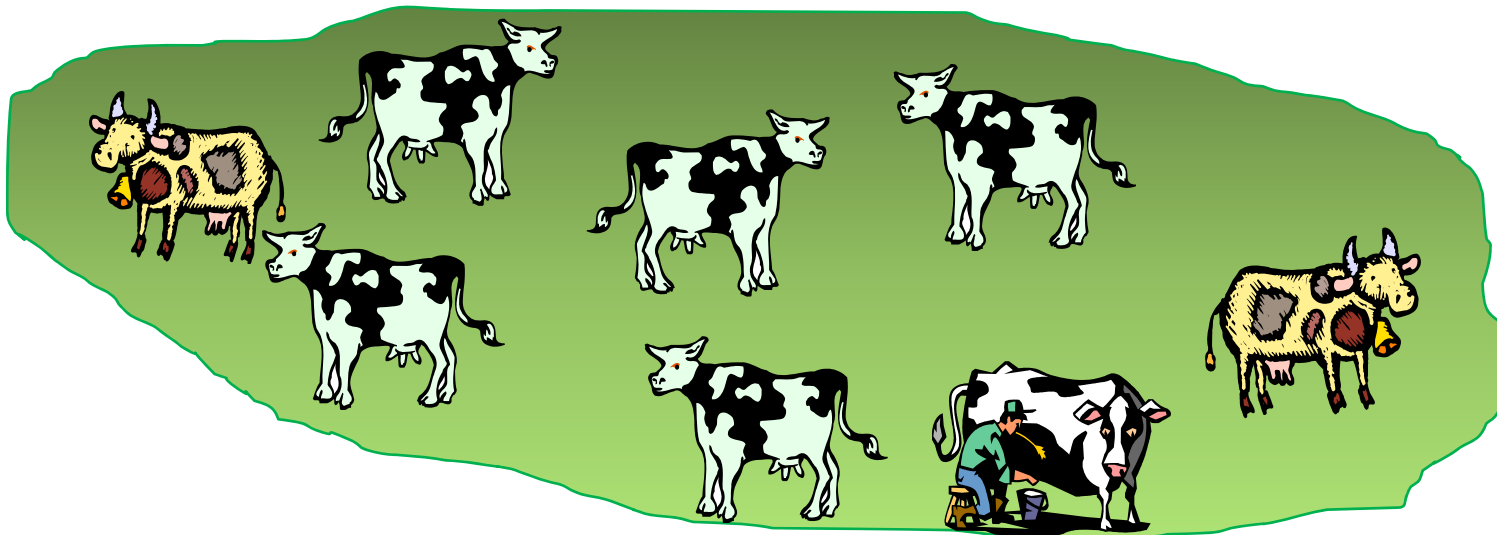
Iets menselijks maakt ons vreemd

- GELD:
 - ❑ Door geld kunnen de meeste mensen zich met andere dingen bezighouden dan voedselproductie → vooruitgang
 - ❑ Echter, geld zorgt ook voor vervreemding: men verliest gemakkelijk het contact met de maatschappij

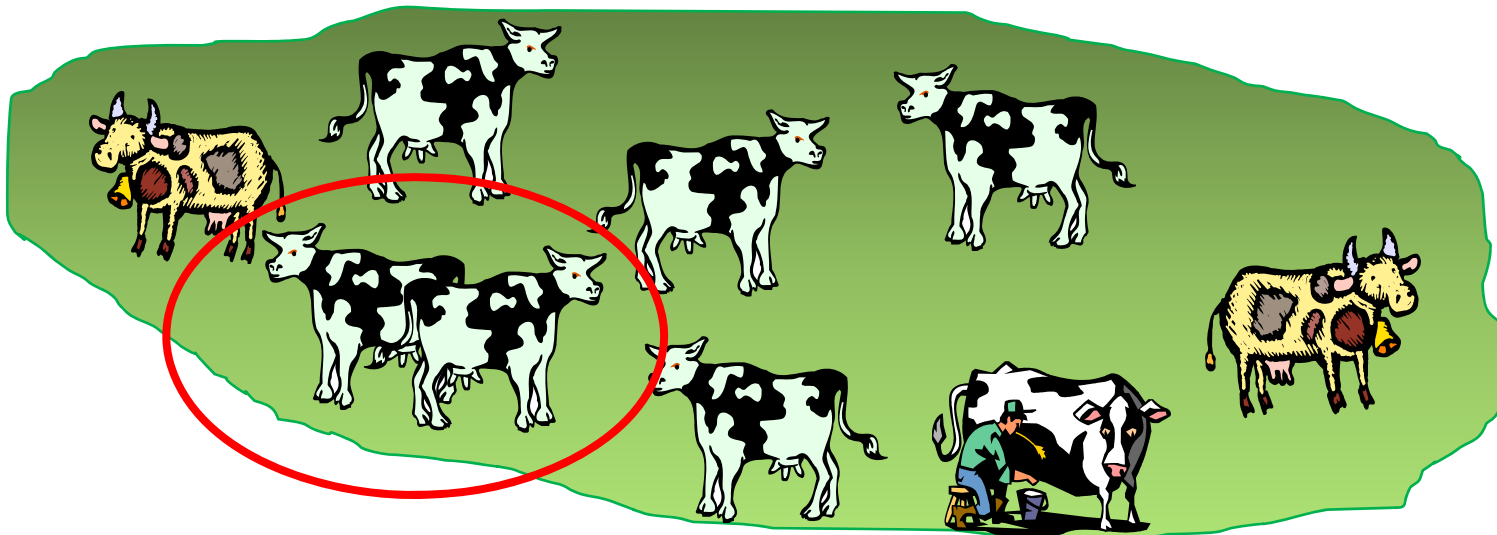
Waarom gebeurt er niks/weinig?

- De duurzame meent
 - ❑ 8 melkveehouders met ieder 1 koe
 - ❑ Meent heeft gras voor maximaal 8 koeien
 - ❑ Voedselverbruik koeien = grasproductie

Tragedie van de meent

- 1 boer koopt koe → sterker dan concurrenten
- Elke boer zal op dezelfde wijze redeneren
- Bedrijfseconomische principes → uitputting
- Gras is gratis → impliciete subsidie!!

Praktijkvoorbeelden tragedie

- Visserij
- Gebruik zoet water
- Stroperij / handel in beschermde diersoorten
- Ontbossing

Impact op waarde onderneming

- Voorbeeld: Air France – KLM (jaarverslag 2010/11)

Omzet (mln. €)	23.615
Winst (mln. €)	112
CO ₂ -emissies (mln. ton)	27

- Prijs ton CO₂: € 9-20 (= kosten opruimen)
- Waarde CO₂-emissies: € 250-400 mln.
- Overwaardering Air France - KLM: € 2-3 miljard (€ 7-10 per aandeel)

Tegenkrachten

- Wet- en regelgeving – overheidstoezicht
- Quota
- 'Meent' commercieel beheren
- Externe druk door NGOs en consumenten
- Gedragsnormen bij bedrijven

***MVO integraal
onderdeel strategie***

Druk op MKB wordt hoger

- Inkoopbeleid overheid
- Grote ondernemingen stellen steeds meer eisen aan toeleveranciers
- Banken letten meer op duurzaamheid
- Reputatierisico wordt groter door social media

Investeren in duurzaamheid loont...

- Geld is slechts een middel:
 - “Hart voor de zaak” staat centraal
 - Bedrijfscontinuïteit vereist afstemming op omgeving ⇒ MVO
- Afstemmingsproces creëert kansen
- First en second movers hebben streepje voor bij
- Duurzaam imago verhoogt de waarde

.. maar niemand weet hoeveel

- Duurzaamheidsrendement per geïnvesteerde Euro is nauwelijks bekend
- Vooral bij sociale aspecten lastig
- Zakelijke houding bij duurzaamheid essentieel
- Kritieke succesfactoren:
 - ❑ Houding inkopers detailhandel
 - ❑ Marketingstrategie
 - ❑ Gezonde business case

Rekenen aan MVO heeft zin

Financiële analyse van energiebesparing/-opwekking in huis:

Maatregel	Investering	Energie (kWh)	Besparing per jaar			
			in Euro	per kWh	kg CO ₂	kosten per kg CO ₂
10 spaarlampen 11 W	€ 44	490	€ 108	€ 0,09	300	€ 0,15
5 m ² radiatorfolie	€ 35	530	€ 25	€ 0,07	90	€ 0,40
Warmtepomp-wasdroger	€ 400	320	€ 70	€ 1,25	200	€ 2,00
10 m ² HR++ dubbelglas	€ 1.480	3.445	€ 170	€ 0,43	580	€ 2,55
9 m ² zonne-panelen	€ 4.300	810	€ 180	€ 5,31	500	€ 8,60
Zonneboiler	€ 3.000	1.378	€ 70	€ 2,18	230	€ 13,00

Bron: Consumentenbond mei 2010 (bewerking Hessel Abbink Spaink)

Aannames: 1 kWh elektriciteit kost 22 ct / 1 kWh gas kost 5,1 ct (53 ct/m³)

Wie is de held van duurzaamheid?

- Neem twee BN-ers:
 - ❑ BN-er 1 is bekend van de showbiz. Hij heeft een Hummer en gaat daarmee met zijn gezin (vrouw + 2 kinderen) op vakantie naar Torremolinos om te feesten
 - Hummer verbruikt gemiddeld 20 l. benzine per 100 km
 - Jaarlijks rijdt hij 20.000 km
 - ❑ BN-er 2 is bekend van maatschappelijk betrokken TV-documentaires. Zij rijdt een Prius en bezoekt jaarlijks voor Unicef een school in Johannesburg. In Zuid Afrika heeft ze zoveel vrienden dat ze met haar gezin (man + 2 kinderen) daarheen met vakantie gaat. Ze vliegt business class
 - Prius verbruikt gemiddeld 6 l. benzine per 100 km
 - Jaarlijks rijdt zij 15.000 km
- Wie is milieutechnisch het meest verantwoord bezig?

The winner is

- BN-er 1!
 - Gegevens i.v.m. vliegreis:
 - Afstand Amsterdam – Johannesburg: 9.000 km
 - Gemiddeld brandstofverbruik 747-400: 1.300 l/100 km
Per economy class stoel (500 plaatsen): 2,6 l/100 km
Business class ≈ 3 economy class stoelen
 - 1 reis alleen (BC): 18.000 km ≈ 1.404 l kerosine
1 reis met 4 personen: 5.616 l kerosine
 - CO₂ emissie per liter brandstof ≈ 2,5 kg

	BN-er 1	BN-er 2
Brandstofgebruik auto (l)	4.000	960
Brandstofgebruik vliegtuig (l)	0	7.020
CO₂-emissie (kg)	10.000	19.950

Minste CO₂-emissies

Avans F&S: MVO in financiële functie

- Duurzaamheid in elk studieblok
- Thema's in onderzoeksprogramma Finance & Sustainability:
 - ❑ Relatie tussen aandacht voor duurzaamheid en financiële prestaties in het MKB
 - ❑ Kwantificering van duurzaamheid rendement van verschillende maatregelen ('rendement per geïnvesteerde euro')
 - ❑ Invloed van duurzaamheid op de continuïteit van een onderneming / financieringsmogelijkheden
- Duurzaamheid zal aan de orde komen in alle stages van Avans-studenten

MVO: extra dimensie in zakelijkheid

- Duurzaamheidslectoraten werken samen binnen Expertisecentrum Duurzame Innovatie:
 - ❑ Duurzame bedrijfsvoering
 - ❑ Biobased Product Development
 - ❑ Biobased Energy
 - ❑ Innovatie Bouwproces en Techniek
 - ❑ Finance & Sustainability
- Voor meer informatie of aanvragen stagiairs:
 - ❑ h.abbinkspaink@avans.nl
 - ❑ 06-21 54 81 32